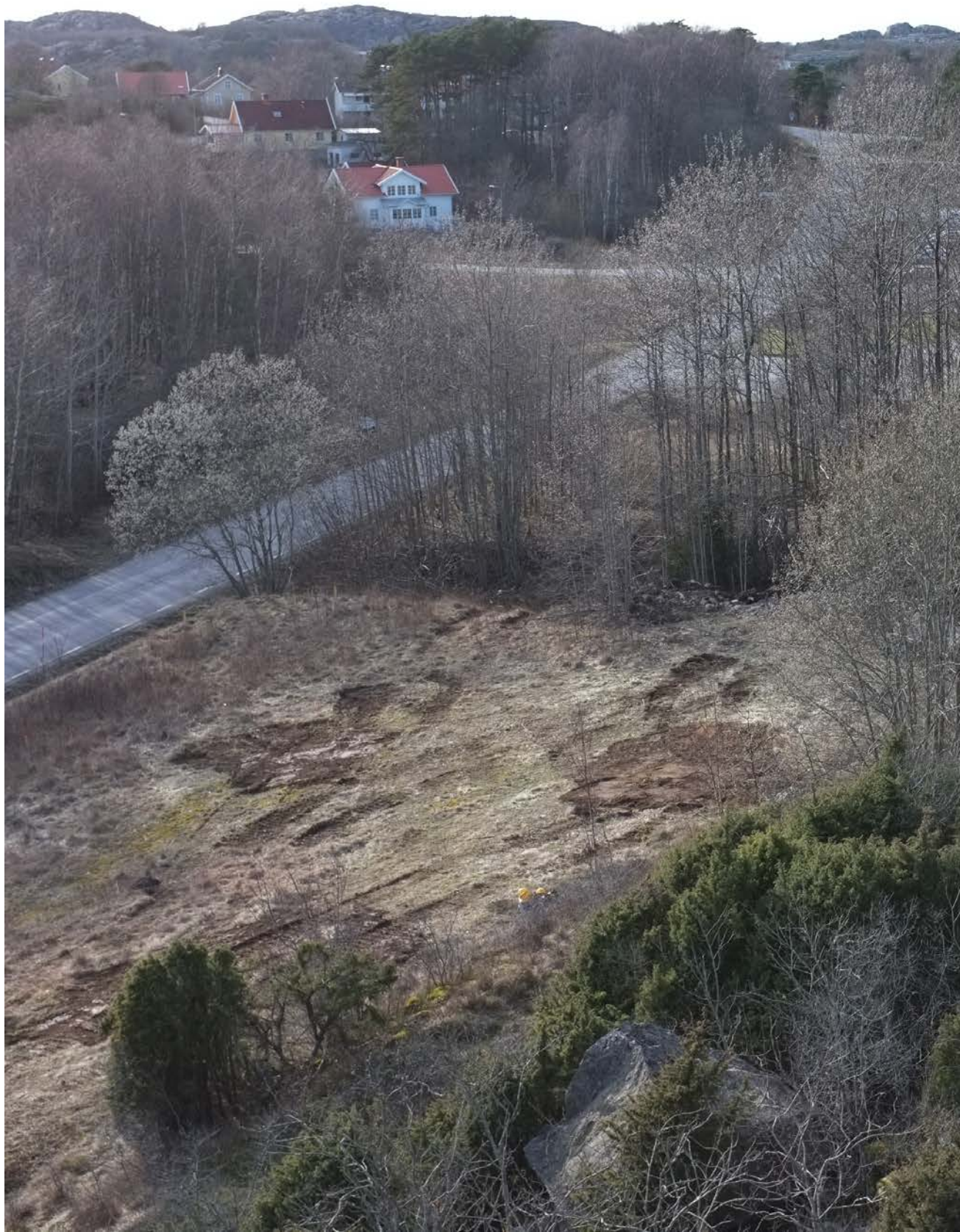

Hamburgsund 3:1, 3:199, Kville socken, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk utredning inom detaljplan för Hamburgsunds verksamhetsområde
Mellanneolitisk boplatz och historisk färdväg

Stig Swedberg

Kulturlandskapet rapporter 2019: 6

Hamburgsund 3:1, 3:199, Kville socken, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk utredning inom detaljplan för Hamburgsunds verksamhetsområde

Mellanneolitisk boplats och historisk färdväg

Stig Swedberg

Omslagsbild: Vy över utredningsområdet. De igenlagda schakten 5-7 syns på bilden. Foto mot väster

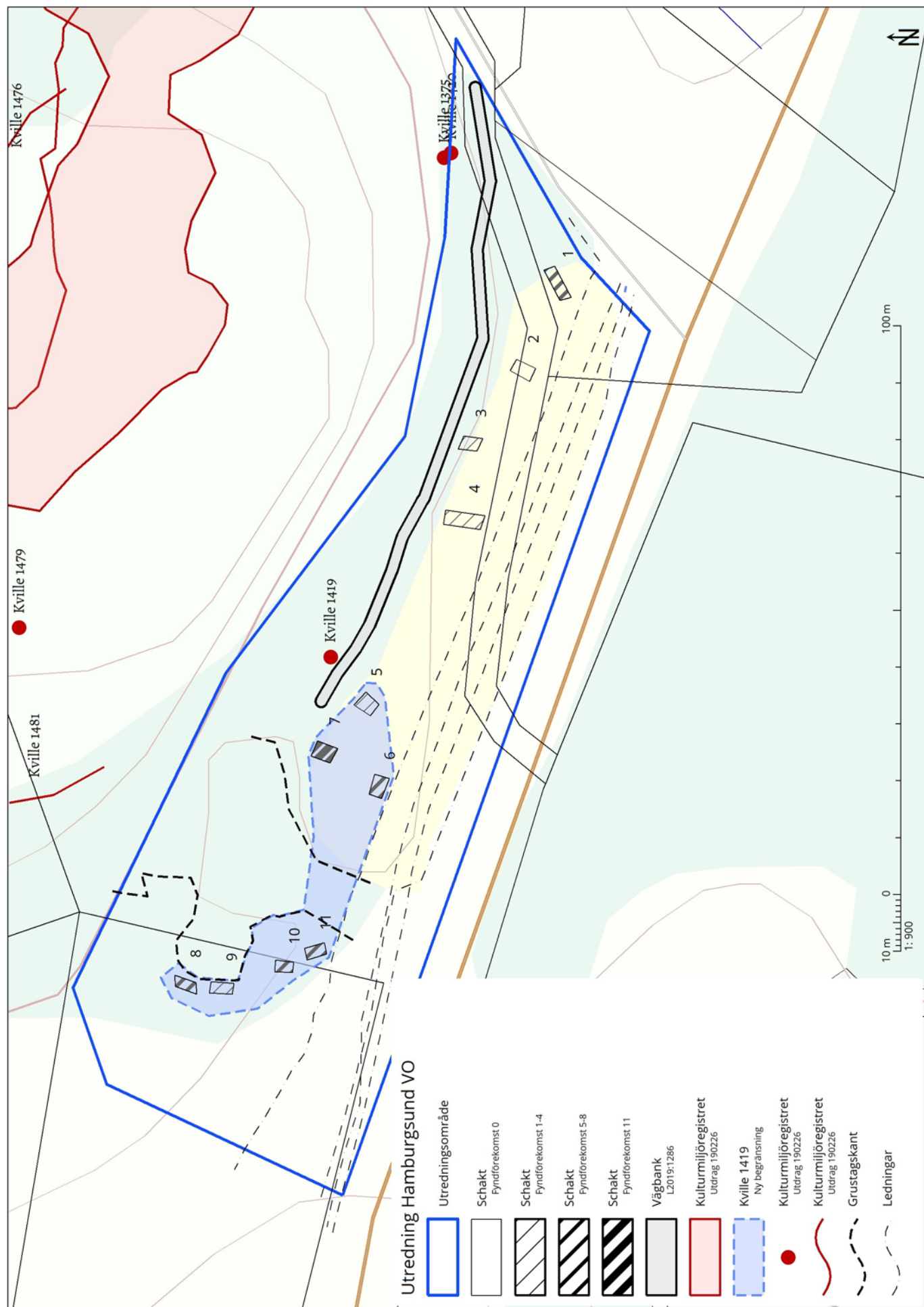

Illustration 1: Utrredningsområde och resultat från utredningen. Bakgrundskarta framställd av data från Lantmäteriet, licensierad genom CCO.

Hamburgsund 3:1, 3:199, Kville socken, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk utredning inom detaljplan för Hamburgsunds verksamhetsområde

Mellanneolitisk boplats och historisk färdväg

Bakgrund

Tanums kommun avser att utveckla detaljplan för verksamheter i Hamburgsund. Inom planområdet fanns en känd fyndplats, RAÅ Kville 1419, som bedömdes kunna indikera en okänd fornlämning i form av en boplats. Området är beskrivet av Alin som boplats 215 i Kville socken och registrerat som Kville 414 i Göteborgsinventeringen. Alin beskriver fyndplatsen som *åkern NV om korsningen mellan landsvägen och vägen till Ejgdestämnen*. Fynden som framkom

bestod av kärnor och spån samt keramikskärvor.¹ Länsstyrelsen beslutade därför att det skulle utföras en arkeologisk utredning för att fastställa antikvarisk bedömning. Utredningsområdet omfattar sammantaget cirka 8000 m².

Sammanfattning av undersökningsresultaten

Utredningsområdet utgjordes av en sydsluttning nedanför ett berg, och var beläget på mellan

¹ Alin, Johan 1955 Förteckning över stenåldersboplatser i Norra Bohuslän.

Illustration 2: (O217): Upptagning av schakt 7, schakt 5 syns närmast i bild och schakt 6 till vänster. Foto mot nordväst.

17 och 25 meter över havet. I de nedre östliga partierna var jordlagren siltiga med liten inblandning av grus. I den övre västra delen av området var marken betydligt grusigare och sandigare. I detta parti har också ett grustag tagits upp.

Totalt öppnades elva schakt, *illustration 1 och bilaga 1*. I samtliga schakt utom nummer 2 framkom fynd av slagen flinta, den övriga flintan i schakt 3 var möjligen naturlig, *tabell 1*. Totalt framkom 47 fynd till en sammanlagd vikt av 235 gram, *tabell 2*. Av dessa utgjorde bearbetad flinta merparten, 29 stycken med en vikt på 126 gram.

Fynden framkom på cirka 0,15 meters djup under det tunna humuslagret. Det fyndförande lagret bestod av grusig sand med en tjocklek av cirka 0,1 meter i de flesta schakt. Ett fåtal av flintorna var svallade och patinerade. Finkornig flinta dominerade. Bland fynden kan nämnas ett avbrutet och bränt fragment av en spånpilspets C och ett avslag med nötning vilka framkom i schakt 5, *se baksida*. I schakt 6 framkom ett avslag med slipyta och i schakt 11 ett sidofragment från en spånkärna. Tillsammans med förekomsten av splitter i schakt 7 och 8 visar det att flintslag-

Tabell 1. Fyndfördelning

Schakt	Antal	Vikt
1	5	60,2
2	0	0
3	1	14
4	2	30
5	4	22,5
6	5	12,9
7	11	25,7
8	8	26,2
9	1	9,7
10	5	21
11	5	13
Totalt	47	235,2

Tabell 2. Fyndsammanställning

Material	Sakord	Antal	Vikt, gr
Flinta	Avslag	18	56,4
Flinta	Kärna, kärnfragment	2	57,9
Flinta	Splitter	4	0,5
Flinta	Spån, spånfragment	4	6,4
Flinta	Spånpilspets C	1	4,9
Flinta	Övrig slagen	18	109,1
Totalt		47	235,2

Illustration 3. (O202): Uppbyggd vägbank längs bergsida, lämning L2019:1286. Foto mot nordost.

ning förekommit på platsen, *bilaga 2*.

Schakten nämnda ovan är belägna på den högsta delen av utredningsområdet och i direkt anslutning till grustaget, *illustration 2*. Det är troligt att stora delar av boplatsen har förstörts genom grustäkten. De kvarliggande delarna kan vara representativa men också utgöra mer perifera delar av boplatsen. Vid utredningen framkom ingen keramik, det kan möjligen tala för det senare.

Höjden över havet utesluter en datering tidigare än mellanneolitikum. Det enda daterande föremålet, spånpilspetsen, är mellanneolitiskt.

Inom utredningsområdets norra del registrerades en vägbank, L2019:1286, *illustration 3*. Vägbanken var cirka 2 meter bred och upp till 0,7 meter hög. Den var uppbyggd av natursten. Vägbanken bedöms som övrig kulturhistorisk lämning.

Förslag till fortsatta åtgärder

Vid utredningen framkom sparsamt med slagen flinta. Fyndmaterialet innehåller en del intressanta detaljer såsom pilspets, kärnfragment, avslag med slipyta och splitter. Det är troligt att dessa fynd representerar en aktivitetsyta där redskap har setts över och reparerats snarare än en ren tillverkningsplats. Det kan också noteras att dateringen av platsen, genom spånpilspetsen, stämmer väl överens med lokala boplatser som Kville 376:1, 1444 och 1456. En vidare förståelse av Kville 1419 bör också kunna utgöra en del i tolkningen av det närliggande neolitiska landskapet, *illustration 4*. Kulturlandskapet anser att boplatsen bör förundersökas om exploateringsintresset kvarstår.

Det är önskvärt att bevara vägbanken inom detaljplanområdet.

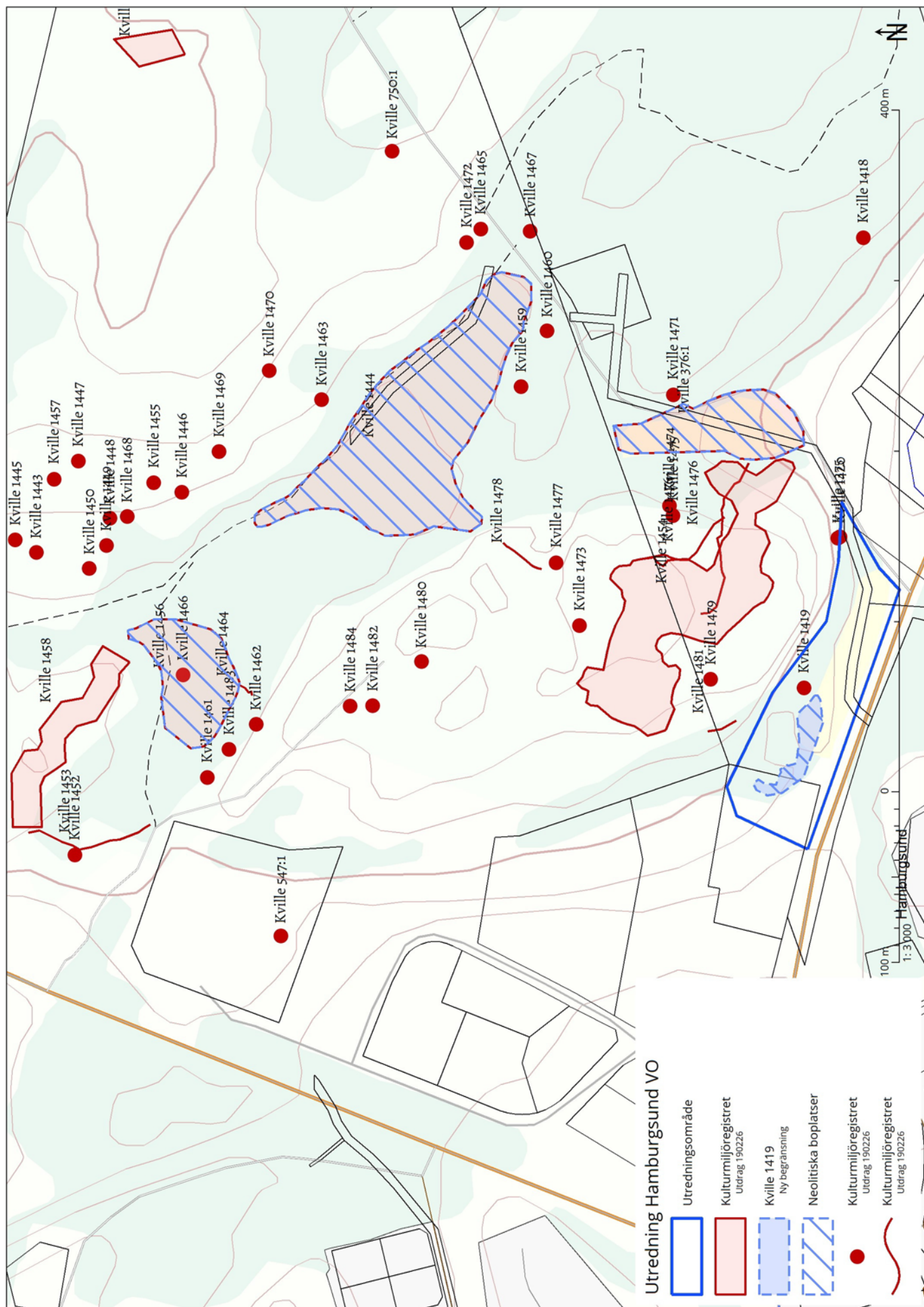

Illustration 4. Det neolitiska landskapet runt Kville 1419. Boplatser är den lägst belägna av boplatserna i närområdet men samtliga är belägna på nivåer mellan 20 och 26 meter över havet.

Bilaga 1. Schakt

Schakt nr	Längd (m)	Minsta djup (m)	Största djup (m)	Jordart	Beskrivning	Lager	Fynd	Möh
1	6	0,4	0,5	Silt	Fynd av flinta i sandig silt. Kolfnas i samma lager, delvis i en koncentration. Dränering i södra delen.	0-0,25 humös silt; 0,25-0,35 sandig silt; därunder silt med lerinslag.	Ja	17
2	4	0,3	0,4	Sandig silt	Dränering i södra delen, berg i norr.	0-0,20 humös sand, sandig silt till botten.	-	18
3	3,5	0,2	0,35	Sandig silt	I söder lera. Fynd i ploglager.	0-0,25 humös sand, 0,25-botten lerig silt	Ja	18
4	7	0,25	0,3	Sandig silt	Stråk av lera i schaktet. Fynd i ploglager, något kol i detsamma.	0-0,2 humös sand, siltig sand till botten.	Ja	18
5	3	0,2	0,3	Grusig sand	Fynd 0,15-0,25 m djupt.	0-0,2 humös sand, i botten grusig sand.	Ja	20
6	4	0,2	0,3	Sandig silt	Fynd 0,15-0,25 m djupt.	0-0,2 humös sand, därunder sandig silt.	Ja	20
8	3	0,1	0,3	Grusig silt	Fynd 0,1-0,15 m djupt.	0-0,1 humöst grus, därunder grusig sand.	Ja	23
9	4	0,1	0,2	Siltig lera	En del recent material i schaktet.	0-0,1 humöst grus, 0,1 grusig silt med lera.	Ja	22
10	3	0,2	0,3	Grusig sand	Fynd 0,1-0,2 m djupt.	0-0,10 humös sand, 0,1-till botten grusig sand.	Ja	20
11	3,5	0,2	0,35	Grusig sand	Silt ställvis i botten av schaktet. Fynd 0,1-0,2 m djupt.	0-0,1 humös sand 0,1-till botten grusig sand.	Ja	20
7	4	0,3	0,4	Sand	Fynd 0,1-0,20 m djupt.	0-0,1 humös sand, därunder sand med enstaka mindre stenar.	Ja	21

Bilaga 2. Fyndlista

Fyndlista. Projekt nr 19021 AUT. Fastighet Hamburgsund 3:1 och 3:199, RAÄ 1419, Kville socken, Tanums kommun, Västra Götalands län.										
Fynd nr	Material	Sakord	Undertyp	Hemvist	Antal	Vikt (g)	Kommentar	Svallad (ja/nej)	Patinerad (ja/nej)	Fyndstatus
1	Flinta	Spån	Fragment	S1	1	1,2		Nej	Ja	Ej tillvaratagen
2	Flinta	Plattformskärna	F	S1	1	54		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
3	Flinta	Avslag		S1	1	1,2		Ja	Ja	Ej tillvaratagen
4	Flinta	Övrig flinta		S1	2	3,8		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
5	Flinta	Övrig flinta		S3	1	14		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
6	Flinta	Övrig flinta	slagen	S4	2	30		Ja	Ja	Ej tillvaratagen
7	Flinta	Spånpilspets	C	S5	1	4,9	Fragment, bakre delen av spets avbruten i båda ändar. Bränd.	Nej	Nej	Ej tillvaratagen
8	Flinta	Avslag		S5	2	11,4		Nej	Ja	Ej tillvaratagen
9	Flinta	Avslag	med nötning	S5	1	6,2		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
10	Flinta	Avslag	med slipyta	S6	1	3		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
11	Flinta	Avslag		S6	2	2,9		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
12	Flinta	Övrig flinta	slagen	S6	2	7	En svallad.	Ja	Nej	Ej tillvaratagen
13	Flinta	Avslag		S7	6	17,3	En patinerad.	Nej	Ja	Ej tillvaratagen
14	Flinta	Splitter		S7	1	0,1		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
15	Flinta	Övrig flinta	slagen	S7	4	8,3	En bränd, en svallad.	Ja	Nej	Ej tillvaratagen
16	Flinta	Spån	Fragment	S8	1	0,6		Nej	Ja	Ej tillvaratagen
17	Flinta	Avslag		S8	1	2,2		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
18	Flinta	Splitter		S8	3	0,4		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
19	Flinta	Övrig flinta		S8	3	23	En svallad, en patinerad. Den svallade möjligen del av ett spån.	Ja	Ja	Ej tillvaratagen
20	Flinta	Avslag		S9	1	9,7		Ja	Nej	Ej tillvaratagen
21	Flinta	Spån	Fragment	S10	1	2,2		Nej	Ja	Ej tillvaratagen
22	Flinta	Avslag		S10	2	1,5	En patinerad.	Nej	Ja	Ej tillvaratagen
23	Flinta	Övrig flinta	slagen	S10	2	17,3		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
24	Flinta	Kärnfragment	Sidofragment	S11	1	3,9	Tre mindre spånavspaltningar.	Nej	Nej	Ej tillvaratagen
25	Flinta	Spån		S11	1	2,4		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
26	Flinta	Avslag		S11	1	1		Nej	Nej	Ej tillvaratagen
27	Flinta	Övrig flinta	slagen	S11	2	5,7	En svallad.	Ja	Nej	Ej tillvaratagen
Totalt					47	235,2				

Geografiska och administrativa uppgifter

Län	Västra Götalands län
Kommun	Tanum
Landskap	Bohuslän
Socken / Stad	Kville
Fastighet / kvarter	Hamburgsund 3:1 och 3:199
Beslutande Länsstyrelse	Västra Götaland
Datum för beslut	19-02-20
Länsstyrelsens dnr	431-2691-2019
Beslut enligt KML	2 kap. 11 §

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr / projektnr	19021
Typ av undersökning / åtgärd	Arkeologisk utredning
Fältarbetstid start	19-03-19
Fältarbetstid slut	19-03-19
Undersökande / ansvarig organisation	Kulturlandskapet
Projektansvarig	Annika Östlund
Typ av exploatering	Detaljplan för verksamheter
Uppdragsgivare / exploatör	Länsstyrelsen i Västra Götaland
Antal arbetsdagar	2
Beräknad rapporttid	24 timmar
Total faktisk kostnad	

Beräknat

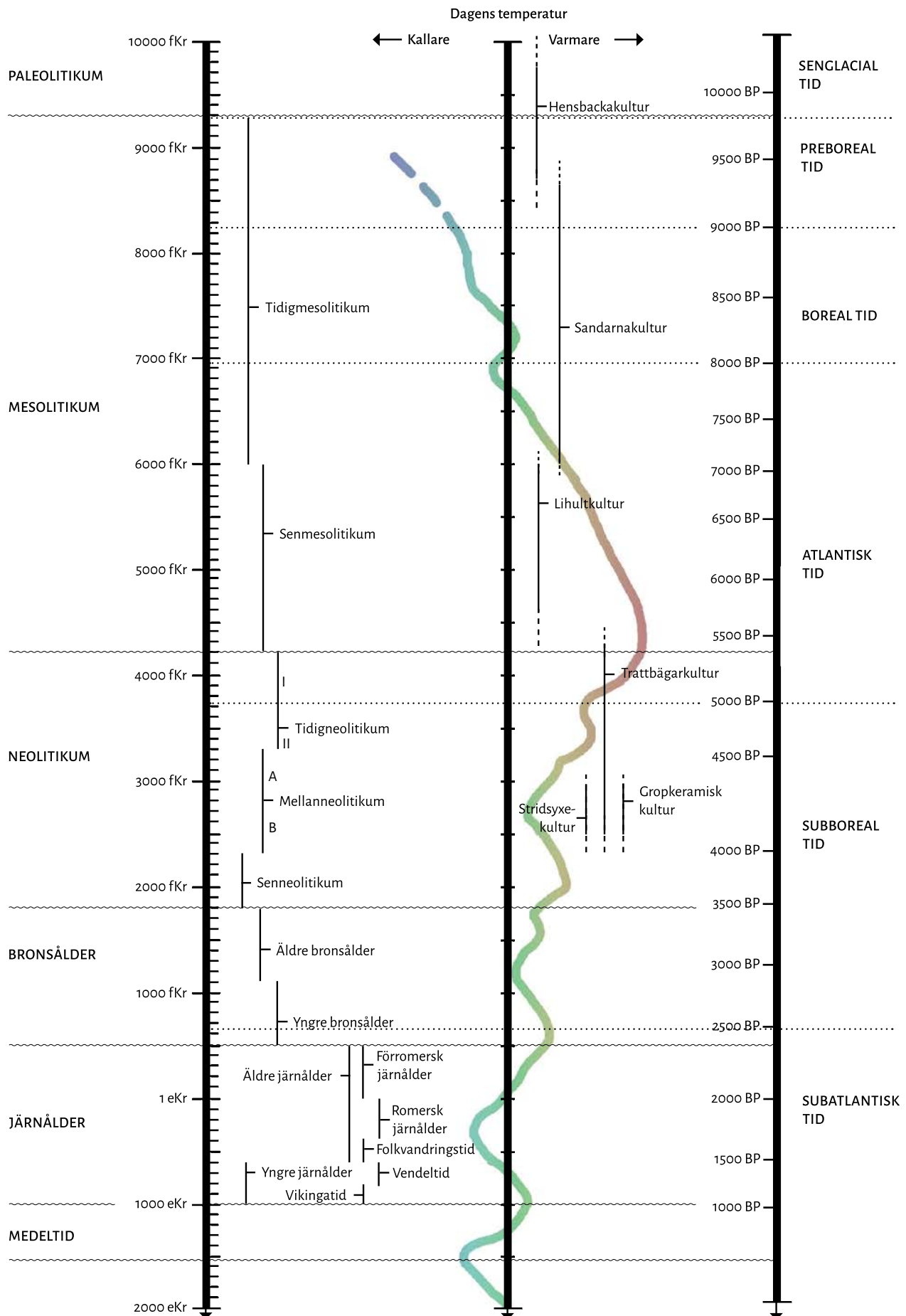
Yta, ext (m ²)	8000 m ²
Yta (m ²)	100
Schakt (m)	40
Timmar, arkeolog	16
Timmar, maskin	8

Undersökt

Yta, ext (m ²)	8000 m ²
Yta (m ²)	103
Schakt (m)	45
Timmar, arkeolog	16
Timmar, maskin	8

Berörda RAÄ-nr, datering och lägesbestämning

Berörda RAÄ-nr / tillfälliga arbetsidentiteter (objektnr)	Kville 1419:1 och ny L2019:1286
Datering	Mellanneolitikum och historisk tid
Mätmetod	RTK-GPS

Sammanställd av: Swedberg & Östlund. Källor: Andersson & Ragnesten (red) 2005, Nielsen 1993, Svedhage 1996, Welinder, Pedersen, Widgren (red) 1998 samt OxCal

En del av spånpilspets typ C framkom i schakt 5.

www.kulturland.se

